

Gemeente Rotterdam

Gemeentewerken

ICT

Domein E-dienstverlening

Implementatie voorwaarden

Versie

1.3

Datum

30 september 2008

Opdrachtgever

E-diensten

Paraaf Opdrachtgever:

Opsteller

M. Groenenberg

Paraaf Opsteller:

Projectleider

C.J. Ossewaarde

Paraaf Projectleider:

Inhoudsopgave

1.	Document informatie	3
2.	Inleiding	4
3.	Voorwaarden	5
3.1	Aanvullende voorwaarden	5
3.1.1	Omgeving	5
3.1.2	Standaarden	5
3.1.3	RDBMS	6
3.1.4	Deployment	6
4.	Aandachtspunten	7

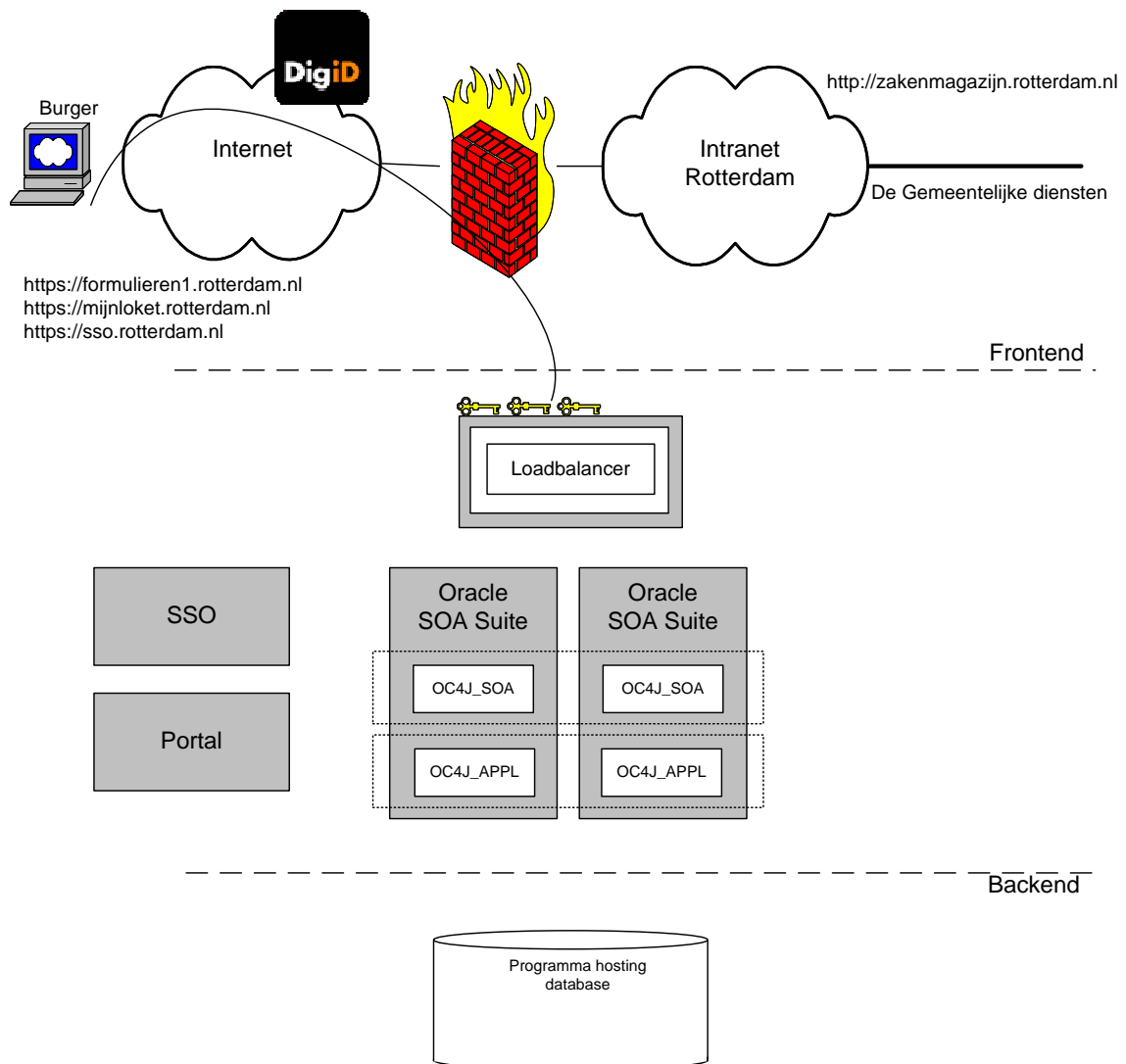
1. Document informatie

Document history

versie	datum	Omschrijving
1.0	28-08-2008	Aanmaak document.
1.1	12-09-2008	Type fouten verwijderd en toevoeging van punten 18, 19 en 20.
1.2	30-09-2008	Herindeling en aanpassing van de voorwaarden.
1.3	12-11-2008	Cross-Site Scripting, SQL injection, buffer overflows, webrichtlijnen en deploymentset toegevoegd. Bullets omgezet in nummering.

2. Inleiding

Gemeentewerken Rotterdam fungeert als hosting partij voor het technisch beheer van de gemeentelijke ICT infrastructuur voor het domein dienstverlening. Dit document beschrijft de voorwaarden die gesteld worden aan internet applicaties voor het domein dienstverlening.

 Gemeente Rotterdam Gemeentewerken		
Productie OAI Landschap		
Versie	Auteur	Datum
1.0	Leon Schipper	Way back
1.1	Leon Schipper	25/09/08
..
..
..

Via www.rotterdam.nl kan de burger na eenmalig invoeren van DigiD inloggegevens allerlei applicaties gebruiken om interactief zaken te regelen met ambtenaren van de gemeente Rotterdam, gebruik makende van een Oracle applicatieserver en Database.

3. Voorwaarden

De voorwaarden die GW stelt aan de door derden geleverde applicaties en/of applicatiecomponenten, is dat deze aansluiten op de applicatie- en database infrastructuur voor het domein dienstverlening.

Applicaties en/of applicatiecomponenten moeten kunnen draaien op:

- RedHat Linux Enterprise v4, AS x86-64. De Oracle applicatieserver en de Java jdk zijn 32bit's applicaties draaiende op het 64 bit OS in een 32 bits emulatie shell (linux32 bash)
- Oracle Application Server 10g rel 3, indien mogelijk, zoals SOA suite, OC4J. (10.1.3.x)
- Oracle RDBMS 10g rel2, (10.2.0.4.x) x86-64.
- Applicaties moeten aansluiten op generieke componenten.

3.1 Aanvullende voorwaarden

3.1.1 Omgeving

1. Er wordt uitsluitend gewerkt op een door Oracle gecertificeerde omgeving betreffende hardware, besturingssysteem en versie van de applicatieserver.
2. De laatste door Oracle aanbevolen volledige patchset voor Oracle Applicatie server en Database wordt toegepast.
3. De vereisten die in de Oracle installatiehandleidingen staan genoemd betreffende inrichting van besturingssysteem worden volledig opgevolgd, zoals Linux kernel parameters, geïnstalleerde besturingssysteem packages, shell limits, ongemodificeerde kernels, netwerk vereisten en systeem vereisten.
4. De Oracle software wordt geïnstalleerd volgens de vereisten die te vinden zijn in de betreffende installatie handleidingen van Oracle betreffende onderverdeling in verschillende Oracle_HOME directories, het bijhouden van een Oracle Inventory volgorde van installatie. De installatie vindt altijd plaats middels de Oracle Universal Installer OUI.
5. Opgeleverde applicaties moeten zonder problemen kunnen functioneren in een geclusterde omgeving.
6. Op alle componenten die gegevens ontvangen of uitgeven wordt een input en output validatie toegepast.
7. Het valideren van gebruikersinput. Het niet juist valideren van gebruikers ligt ten grondslag aan aan drie bekende webapplicatie-kwetsbaarheden; Cross-Site Scripting, SQL injection en buffer overflows. [Zie ook: Hoofdstuk 5 van Govcert.nl 01 Raamwerk beveiliging webapplicaties v1.0](#)

3.1.2 Standaarden

1. Java standaarden worden zoveel mogelijk ontleend aan SUN, zoals de J2EE standaard.
2. Aanlevering van J2EE applicaties in EAR (Enterprise Archive) formaat.
3. Webservices dienen te voldoen aan de UDDI specificaties.
4. SQL scripts moeten voldoen aan de standaard ANSI/ISO/IEC 9075:2003.
5. Er dient een vorm van versie nummering gehanteerd te worden voor de applicatie componenten (inclusief databasescripts). Deze vorm moet éénduidig zijn en aan een

standaard voldoen. Eventueel kan de standaard beschreven door E-diensten geadopteerd worden; zie het document “E-diensten 05 Versienummering (extern) v1.1”

6. De applicatie moet voldoen aan de webrichtlijnen. Zie <http://www.webrichtlijnen.nl/richtlijnen>

3.1.3 RDBMS

1. Creëren van de databaseobjecten via SQL scripts.
2. Databasekoppelingen via data sources.
3. Voor het vullen van tabellen met data mag gebruik gemaakt worden van database dumps, sql loader files, datapumps of sql vul scripts.
4. De database schema's van een bepaalde applicatie staan in één of meer eigen applicatie tablespace in eigen user schema's.
5. Voor programma hosting wordt gebruik gemaakt van één of meer eigen database schema's in een bestaande programma hosting database OAIDATA. Dit is een Oracle10g2 database, draaiende in archive mode en in UniCode characterset AL32UTF8 (met bijbehorende configuratie zoals nls_length_semantics). Hierin draaien ook schema's van andere applicaties. De OAIDATA draait shared server mode indien dat beter performt dan dedicated.

3.1.4 Deployment

1. Alle applicaties hebben een niet voor meerdere uitleg vatbare duidelijke installatie handleiding waarin staat hoe en in welke volgorde de database scripts gedraaid moeten en de applicaties gedeployed moeten worden.
2. Automatische deployment met omgeving specifiek configuratiebestand vanaf de linuxserver bijvoorbeeld met behulp van ANT of MAVEN, zodat dezelfde sources kunnen promoveren door de OTAP-straat.
3. Configuratie items dienen opgenomen te zijn in één of meer configuratie bestanden en niet hardcoded in de source code van de applicatiecomponenten.
4. Met het opleveren van de applicatie worden ook stubs opgeleverd tbv ontwikkelwerkzaamheden van derde partijen.
5. De laatste deploymentset vervangt alle voorgaande deployments.
6. Alle uitingen dienen in de huisstijl van de gemeente Rotterdam te zijn, tenzij anders overeengekomen in een grafisch ontwerp.

4. Aandachtspunten

Door technisch beheer wordt standaard een extra beveiliging aangebracht binnen de database waarbij alle databaseobjecten in eigen owner schema's geplaatst worden en de aanloppende applicatieuser public synoniemen krijgt op die objecten met bijbehorende rollen en privileges, zodat geen nieuwe databaseobjecten aangemaakt kunnen worden door de applicatieuser.